

KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW				7/1881
1. OBIEKT Zameczek z łącznikiem			5. MIEJSCOWOŚĆ Radziejowice	
2. OBECNA FUNKCJA Dom Pracy Twórczej	3. MATERIAŁ ceglane	4. DATOWANIE XV-XVI wiek	6. GMINA Radziejowice	
21. FOTOGRAFIA			7. POWIAT żyrardowski	
     			8. WOJEWÓDZTWO mazowieckie	
			9. KOD POCZTOWY 96-325	
			10. ADRES Sienkiewicza 4	
			11. LOKALIZACJA	
			12. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA Nr obszaru AZP Nr stanowiska na obszarze AZP Nr stanowiska w miejscowości	
			13. NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI 274/3	
			14. WŁASNOŚĆ państwowa	
			15. RODZAJ UŻYTKOWANIA kultura	
			16. INFORMACJA O OCHRONIE Nr i data wpisu do rejestru zabytków 150/32 z 20.06.1958 r.	
			Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego	
Inne				
17. STAN ZACHOWANIA bardzo dobry			18. RODZAJE ZAGROZEŃ	
19. WPISUJĄCY DANE admin		20. DATA WYKONANIA EWIDENCJI 2008-04-03		

22. UWAGI

Zameczek to najstarsze, bo w niektórych partiach murów pochodząca z XV-XVI wieku, część dawnego dworu obronnego Radziejowskich. W 1503 roku Jędrzej Radziejowski, wojewoda rawski, wybudował w Radziejowicach rezydencję. Zachowały się partie murów fundamentów i piwnic w budynku powstałym w XVI wieku, zapewne przekształconym w XVII wieku, zdewastowanym w początkach XVIII wieku, będącym ok. 1800 r. w ruinie.

Obecną dziewiętnastowieczną formę Zameczek zawdzięcza architektowi Jakubowi Kubickiemu. Został on odbudowany w stylu gotyku romantycznego dla Kazimierza Krasińskiego oboźnego wielkiego koronnego. Zameczek radziejowski odbudowany na starych murach miał symbolizować dawność rodu właściciela. Ponadto miejsce to było związane z historycznymi postaciami jakimi byli Radziejowscy oraz wydarzeniami takimi jak odwiedziny królewskie. Symbolem tych wartości miała być starodawna forma budowli, za jaką uznawano gotyk, oraz elementy lapidarialne w postaci herbów i tablic z inskrypcjami, które umieszczono w eksponowanym miejscu na jej froncie.

Elewacje Zameczku zostały od nowa zakomponowane i ozdobione. Zmiany były prawdopodobnie inspirowane przez inwestora Józefa Wawrzyńca Krasińskiego oraz bawiących wówczas w Radziejowicach jego najbliższych przyjaciół, Jakuba Sokołowskiego – rysownika i Aleksandra d'Alphonse – kartografa i planisty. Krasiński i Sokołowski prowadzili teatr w Radziejowicach. Obydwaj przygotowywali scenografie do przedstawień. Do czasu tej przebudowy zachowała się renesansowa, narożna, północna część pałacu od strony dziedzińca.

Elewacje Zameczku potraktowano jako lapidarium, gdzie zebrano najcenniejsze i przedstawiające największą wartość artystyczną odnoszącą się do historii obiektu, w tym tarcze herbowe Radziejowskich, tablice upamiętniające pobyt rodziny królewskiej Władysława IV w Radziejowicach w 1606 roku. W elewacji znajdują się ponadto tablice: upamiętniające wizytę króla Zygmunta III z datą 1606, z płaskorzeźbionymi w piaskowcu herbami Junosza, Jastrzębiec, Ogończyk i Gozdawa oraz literami SR WR SS Stanisława Radziejowskiego wojewody rawskiego z datą 1623, z kartuszami herbowymi pod kapeluszem kardynalskim, z imieniem i inicjałami kardynała Michała Radziejowskiego z 4 ćw. XVII wieku oraz tablice z herbem Topór (Ossolińskich) z II poł. XVIII wieku. Zastanawiający jest brak herbu Krasińskich (Ślepowron) w elewacji. Herb ten pojawił się samodzielnie w tympanonie na elewacji pałacu.

Nie wiadomo dokładnie, jaka była pierwotna funkcja pomieszczeń zameczku. Józef Wawrzyniec Krasiński miał tu bibliotekę, Kazimierz Krasiński wybrał sobie pokoje na zameczku na mieszkanie. Była tu także wówczas kuchnia. Podczas wojny zameczek zajmowała rodzina dyrektora cegielni. Po wojnie mieściło się tu przedszkole, a po odbudowie urządzono apartamenty gościnne.

Zameczek był remontowany w 1895 roku, a restaurowany i przebudowywany w latach 1956-64. Jest murowany z cegły i kamieni polnych, tynkowany. Łącznik jest murowany z cegły i tynkowany. Zameczek został zbudowany na planie nieregularnym złożonym z trzech członów: dwóch piętrowych od północy, z wysmukłą czworoboczną wieżą otoczoną drewnianą galerijką oraz prostopadłego do nich, parterowego od południa z cylindryczną wieżyczką w narożu południowo-zachodnim i wieloboczną szkarpaodpołudniowego wschodu. W przyziemiu znajdują się trzy pomieszczenia sklepione kolebkowo z lunetami i kolebkowo-krzyżowo oraz obszerna kuchnia, do której prowadzi wejście w portalu barokowym, pochodzącym z 4 ćw. XVII wieku z czarnego marmuru z kartuszem ozdobionym kapeluszem kardynalskim Michała Radziejowskiego.

Poszczególne kondygnacje rozdzielone są gzymsami. Na piętrze od północy i południa balkony ujęte są w kolumny tokańskie. Okna są zwieńczone ostrołukowymi nadprożami. Dach jest kryty blachą, a nad wieżyczkami znajdują się ostrosłupowe hełmy blaszane. W ścianach zewnętrznych wmurowane są fragmenty rzeźbiarskie oraz detale architektoniczne m.in. pięć obramień okiennych z piaskowca, zwornik z datą 1684, fragment gzymsu z herbem Junosza (Radziejowskich), Jastrzębiec, Ogończyk (Działyńskich) i Gozdawa.

Galérie (łącznik) łączący pałac z zameczkiem wzniesione zostało na początku XIX wieku według projektu Jakuba Kubickiego. Przy wznieszeniu obu części